

Du vet nu
mer om hur
Östersjön
mår.

Nu är det
dags att
göra något.

Uppdrag: Rädda Östersjön!

Handlingsplan Elevmaterial 2

SkärgårdsmILJÖ
Ett Interreg 3A projekt: Finland - Sverige - Åland

Dags att ta steget
från ord till handling...

Uppdrag: Rädda Östersjön!

Ni har nu funderat över Östersjön och de allvarliga miljöhot som drabbat den. Nu är det dags att gå från ord till handling. Vem ska göra något åt problemen och hur ska det gå till? Det är dags att skriva er egen handlingsplan. Här får ni möjlighet att djupare fundera över ansvarsfrågor. Hur stort ansvar är du till exempel själv beredd att ta? Det här är en stor utmaning att ta tag i men ni får vägledning i det här kompendiet. Era förslag till handlingsplan kan sedan rapporteras in på webben.

Lycka till!

INNEHÅLL HANDLINGSPLAN

→ De fyra viktigaste hoten	3
Diskutera ansvaret.....	4
→ Skriv en handlingsplan.....	8
→ Rapportera	9

SkärgårdsmILJÖ
Et Interreg SA projekt: Finland - Sverige - Åland

Alla som lever runt Östersjön kan och bör bidra till att de allt besvärligare miljöhoten åtgärdas. EU vill medverka i detta arbete, bland annat genom projektet SkärgårdsmILJÖ, ett s.k. Interreg 3 projekt. "Uppdrag: Rädda Östersjön" är en del i detta projekt. Avsikten är att medverka till att så många elever som möjligt får kunskap om de allvarliga hoten mot Östersjön och också börjar diskutera vilka åtgärder som ska prioriteras. Materialet har producerats i Sverige men är gjort för användning även i Finland och på Åland.

KONCEPT OCH TEXT: Torsten Tullberg och Johanna Wallnäs, Tullbergs kommunikationsbyrå AB. TEXTBEARBETNING: Camilla Nilsson, Nyköpings kommun, Johanna Öhr och Helena Söderlund, Länsstyrelsen i Södermanlands län. FORM: Maria Lewander, Grön idé. BILDER: Per Bengtson/Grön idé samt Photodisc. KOPIERING OCH COPYRIGHT Alla skolor kan för utbildningsyfte utan kostnad kopiera och använda materialet.

De fyra viktigaste hoten

Vår klass identifierade dessa fyra hot som är viktigast att åtgärda:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Diskutera ansvaret

Vem är det egentligen som har ansvaret för miljön runt Östersjön? Vilka åtgärder behövs för att vi ska komma till rätta med miljöproblemen? Diskutera dessa frågor gemensamt i klassen eller i mindre grupper (ca 4–6 personer). Här finns några uppslag som kan sätta igång diskussionen:

Vad kan göras?

Ni har nu identifierat de som ni funnit vara de fyra allvarligaste hoten. Nu är det dags att försöka beskriva hur dessa hot ska kunna minska. Hur tror ni att det fungerar i verkligheten?

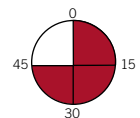
Vem kan göra det?

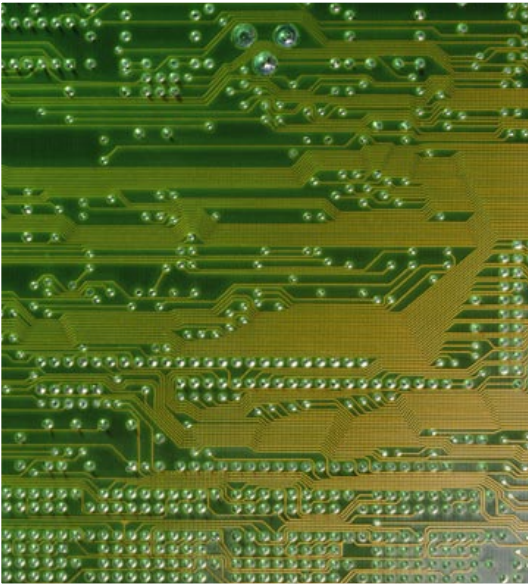
Naturligtvis har alla 85 miljoner som bor runt Östersjön ett gemensamt ansvar: Du själv, din släkt, dina kompisar, din kommun, länsstyrelsen, olika regionala myndigheter, miljöorganisationer, företagen, staten genom regeringen, övriga myndigheter samt olika samrådsorgan mellan länderna runt Östersjön.

Resonera kring följande frågeställningar:

- Vilka roller har de olika aktörerna?
- Vem har ansvaret?
- Är det de som har ansvaret som ska genomföra åtgärderna, eller är det andra?

TID (min)

Är ny teknik lösningen på...

Östersjöns miljöproblem, t.ex. alblomningar... eller vår konsumtion, eller något annat?

VAD KAN VI SJÄLVA GÖRA, VÅRA FAMILJER OCH VÅRA KOMPISAR?

Det är alltid enkelt att säga vad andra ska göra! Diskutera vad ni själva kan göra.

PÅ VILKEN NIVÅ LIGGER ANSVARET?

Är det individuellt, lokalt, regionalt, nationellt eller har alla länder runt Östersjön ansvaret?

När ni funderar på frågorna tänk då på att det finns lösningar på olika nivåer:

- Individuellt – du, din familj, dina vänner
- Lokalt – med lokala politiker, kommunen, föreningar, företag mfl
- Regionalt – med regionala politiker, myndigheter som tex länsstyrelsen, landstinget mfl
- Nationellt – det egna landet med stat, regering, riksdag och statliga myndigheter
- Alla staterna – regeringarna och myndigheterna i de olika länderna som gränsar till Östersjön

SAMARBETEN

De åtgärder som krävs för att rädda Östersjön är ofta komplicerade. Även om det kanske är en part som bär ansvaret är det ofta genom samverkan som lösningar kan ske. Det kan vara ideella krafter, men självklart krävs det politiska beslut eller industriella åtaganden. Fundera över hur ett sådant samarbete kan se ut.

FÖRETAGEN, NÄRINGSLIVET, INDUSTRIEN OCH INDUSTRIENS ORGANISATIONER

Företagen är naturligtvis mycket viktiga att få med i miljöarbetet. Samverkan kan ske mellan företag med samma typ av kunder, på orten eller inom samma bransch eller genom någon branschorganisation.

MILJÖORGANISATIONER

Det finns många olika miljöorganisationer som har aktiviteter, projekt, kurser mm.

INFORMELLA NÄTVERK OCH NYA STRATEGISKA SAMARBETEN

Fundera lite på om det kan finnas nya samarbeten, strategiska allianser eller nätverk som kan bidra till en bättre miljö.

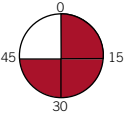
Hur ska det göras?

Det finns många olika sätt att arbeta för att få till stånd en bättre miljö. Det kan tex vara frågan om ny teknik och nya metoder som kan bidra till en bättre miljö. Men förbättringar kan också ske genom attitydförändring och ändrade beteenden eller genom lagstiftning eller regler. Diskutera igenom hur ni vill få till stånd en bättre miljö inom de områden ni valt.

Skriv en handlingsplan!

När man gör en handlingsplan identifieras: Vad ska göras, vem ska göra något, och hur ska det göras. Försök vara så konkreta som möjligt. Om det behövs mer utrymme använd då annat papper.

HOT 1: _____
_____
_____
_____
_____
_____

HOT 2: _____
_____
_____
_____
_____
_____

HOT 3: _____
_____
_____
_____
_____
_____

HOT 4: _____
_____
_____
_____
_____
_____

Rapportera

RAPPORTERA ER HANDLINGSPLAN OCH BIDRA TILL ETT BÄTTRE ÖSTERSJÖN!

Delar av analysen och handlingsplanen kan rapporteras in på: www.skargardsmiljo.com eller www.nykoping.se – under menyn Agenda21 & miljömål/projekt.

På sidan får ni åter svara på några analysfrågor samt skriva in er handlingsplan för Östersjöns största hot (max 200 ord). Har ni samma uppfattning som andra? Där får ni en direkt feedback genom en enklare sammanfattning av era svar.

På www.skargardsmiljo.com kan ni också läsa mer om Östersjön och hitta nyttiga länkar.